2K - SLOVENŠČINA

Načrt učnih enot:
A. Učna enota 1: Skladnja povedi, priredno in podredno zlaganje ter slovnična natančnost
Vsebine: Skladnja zložene povedi: priredje (vrste prirednih razmerij) in podredje (vrste odvisnikov). S-struktura. Pravila o postavljanju vejice v zloženi povedi. Raba veznikov ter grajenje slogovno raznolikih povedi. Analiza in odpravljanje ponavljajočih se slovničnih napak.

B. Predvideni čas: 30 ur, skozi celo šolsko leto.

C. Pričakovani učni rezultati:

1. Dijak razčleni kompleksno zloženo poved na glavne in odvisne stavke ter določi vrste prirednih razmerij in odvisnikov (S-struktura).

2. Dijak uporabi pravopisna pravila pri postavljanju vejice v zloženi povedi brez sistemskih napak.

3. Dijak prepozna in samostojno popravi pravopisne ter skladnjeve napake v svojem pisnem besedilu.

D. Minimalni standardi:

1. Pravilno loči med priredjem in podredjem ter prepozna osnovne vrste odvisnikov (osebkov, predmeta, krajevni, časovni, vzročni itd.).

2. Pravilno postavi vejico v neposrednih prirednih in podrednih stavčnih strukturah.

E. Dokazi o doseženem znanju: pisno preverjanje znanja iz skladnje (2 šolski nalogi, ena v prvem, druga v drugem štirimesečju).

A. Učna enota 2: Uradna, publicistična in praktičnosporazumevalna besedila
Vsebine: Besedilne vrste: novinarski prispevki. Ločevanje med dejstvi in mnenji. Medijska pismenost in analiza pristranskosti v besedilih.

B. Predvideni čas: 25 ur

C. Pričakovani učni rezultati:

1. Dijak analizira novinarski članek ter izpostavi ključna dejstva.

2. Dijak suvereno in jezikovno ustrezno predstavi izbrano medijsko temo pred sošolci z uporabo ustrezne govorne komunikacije.

D. Minimalni standardi: dijak prepozna vrsto besedila in njegov osnovni sporazumevalni

namen.

E. Dokazi o doseženem znanju: ustni nastop pred sošolci z vrednotenjem po ocenjevalni rešetki.

A. Učna enota 3: Literarna obdobja: srednji vek, renesansa, barok in razsvetljenstvo, romantika in realizem.
Vsebine: Zgodovinsko in kulturno ozadje evropskih literarnih struj, izbirna literarna besedila.

B. Predvideni čas: 40 ur (enkrat tedensko skozi celo šolsko leto).

C. Pričakovani učni rezultati:

1. Dijak pojasni vpliv evropskih idej na razvoj literarnih besedil.

2. Dijak analizira literarne odlomke ter določi knjižne osebe, zvrst in slogovne značilnosti.

3. Dijak primerja značaj in usodo junakov.

4. Dijak utemelji vpliv družbenih okolij na posameznikovo usodo.

D. Minimalni standardi:

1. Navede časovni okvir in glavne predstavnike obravnavanih literarnih obdobij.

2. Obnovi vsebino literarnega dela in navede njegov zgodovinski pomen.

E. Dokazi o doseženem znanju: pisno preverjanje (šolski esej) in ustni preizkus znanja iz književnosti (spraševanje).

A. Učna enota 4: Državljanska vzgoja
Vsebine: Spletno spolno nasilje, Delo kot vrednota

B. Predvideni čas: 10 ur.

C. Pričakovani učni rezultati:

1. Pojasni pojme, kot so spletno spolno nadlegovanje, spolno izsiljevanje, nepooblaščeno deljenje intimnih posnetkov.

2. Pojasni pravne posledice nepooblaščene distribucije intimnih vsebin ter pomen privolitvev digitalnem okolju.

3. Razčleni psihološke in družbene posledice žrtev.

4. Navede konkretne korake za zaščito zasebnosti ter prijavo spletnega spolnega nasilja (npr. prijava na policijo).

5. Pojasni delo kot temeljen gradnik posameznikove identitete, samostojnosti in družbenega napredka.

6. Pojasni pojem dostojno delo ter navede temeljne delavske in socialne pravice, ki jih zagotavlja italijanska ustava.

7. Analizira razliko med delom kot osebno vrednoto in delom kot ekonomsko nujnostjo.

8 Utemelji pomen pravičnega plačila, varnosti in zdravja pri delu ter ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem.

D. MInimalni standardi:
1. Poimenuje vsaj dve obliki spletnega nasilja ali spletnega spolnega nadlegovanja (npr. nepooblaščeno deljenje slik, spletno izsiljevanje ali nagovarjanje).

2. Prepozna nedopustno oziroma ogrožajoče vedenje na spletu v kratkem podanem primeru ali scenariju.

3. Navede vsaj eno ustanovo, spletno točko ali kontakt za prijavo spletnega nasilja ali za pomoč žrtvam.

4. Razume osnovno pravilo o pomenu zasebnosti in privolitve pri deljenju vsebin na omrežjih.

Delo kot vrednota:
1. Definira delo kot temeljen način zagotavljanja samostojnosti ter pravico posameznika.

2. Navede vsaj dve temeljni pravici delavca (npr. pravica do pravičnega plačila, do počitka/dopusta, do varnosti pri delu).

3. Prepozna razliko med rednim delovnim razmerjem ter študentskim ali priložnostnim delom na preprostem primeru.

4. Poimenuje osrednji akt ali institucijo, ki ščiti pravice delavcev (npr. italijanska ustava, delovna zakonodaja ali sindikat).

E. Dokazi o doseženem znanju: pisno preverjanje znanja iz državljanske vzgoje (2 šolski nalogi, ena v prvem, druga v drugem štirimesečju).

Spremljanje napredka in formativno preverjanje:
Na začetku ure dijaki odgovorijo na eno ali dve kratki vprašanji, da se preveri njihovo razumevanje vsebin.
Ob postavljeni analitični dilemi (npr. pri analizi literarnega lika ali pravnega primera) dijak najprej samostojno razmisli, nato svoje ugotovitve primerja s sošolcem ter jih preveri ob skupni razpravi.
Pri pisnih izdelkih (esejih in testih) profesor ne popravi zgolj napake, temveč jo označi s šifro (npr. P = pravopisna napaka, Skl = nepravilna skladnja, VS = neustrezna vsebina/argumentacija).

Poudarek je na opisu dosežkove ravni in navedbi točnega koraka za izboljšavo. Namesto splošne ocene (npr. »Dobro«) dijak prejme zapis.

Povratna informacija in možnosti za izboljšanje:
Uporaba analitičnih ocenjevalnih rešetk: vsak pisni izdelek (esej ali test) ali ustni nastop je ovrednoten po vnaprej znanih merilih (npr. vsebina, struktura, jezikovna ustreznost, pravopis). Dijak ob oceni prejme matriko, iz katere je točno vidno, na katerem področju je dosegel najvišjo raven in kje so nastala odstopanja.
Pred izročitvijo končne ocene profesor dijakom predstavi skupno analizo pisnega dela na ravni razreda.
Profesor z vsakim posameznikom na kratko pregleda izdelek.
Dijaku se po opravljeni popravi ter dodatnem utrjevanju omogoči, da na krajšem preverjanju ali v ustnem dialogu izkaže, da je ugotovljeno vrzel uspešno odpravil.

Načini ocenjevanja in dokazi o doseženih rezultatih:
1. Pisno ocenjevanje znanja
Pisno ocenjevanje zagotavlja strukturiran in analitičen pregled usvojenosti pravopisnih, slovničnih ter književnih vsebin.

A. Pisna preverjanja (šolske naloge iz jezika in državljanske vzgoje)
Preverjani učni rezultati:

Slovenščina: Uporabi pravopisna pravila v novih povedih; analizira stavčne strukture in odvisnike; prepozna ter primerja estetske in idejne značilnosti literarnih obdobij.

Drž. vzgoja: Definira ter pojasni temeljne državljanske, etične in pravne pojme (npr. oblike spletnega nasilja, delovne pravice, delitev oblasti).

B. Šolski esej (iz književnosti)
Slovenščina: Sestavi strukturno in jezikovno ustrezen sestavek (uvod, jedro z dokazi/citati, zaključek); utemelji interpretacijo literarnih del; samostojno popravi pravopisne in slogovne napake.

C. Ustno ocenjevanje znanja
Ustno ocenjevanje preverja tekoče jezikovno izražanje, sposobnost sinteze, argumentacije ter hitrega odzivanja v dialoški situaciji.

1. Ustno spraševanje in dialog ob besedilu

Slovenščina: Pojasni družbeno-literarno ozadje avtorjev, interpretira in ovrednoti obravnavan odlomek; suvereno rabi strokovni literarno-teoretični in jezikovni zaklad.

2. Samostojni javni govor / Nastop pred sošolci

Slovenščina: Suvereno, jezikovno pravilno in tekoče izvede predstavitveni nastop pred sošolci; uporabi ustrezne pravorečne, govorne prvine ter vizualno oporo.

D. Projektno delo in praktične oblike ocenjevanja

Te oblike preverjajo avtentično uporabo znanja, sodelovalne veščine ter sposobnost reševanja realnih problemov.

Kriteriji ocenjevanja (splošni za predmet):

1. Ključni kriteriji za presojo dosežkov

Dosežki dijakov se vrednotijo skozi šest medsebojno povezanih kriterijev:

1) Pravilnost in natančnost: dosledna raba pravopisnih in slovničnih pravilih, strokovno ustrezno izražanje ter natančnost pri definiranju pojmov in odpravljanju lastnih napak.

2) Razumevanje konceptov: sposobnost pojasnjevanja bistva, prepoznavanja vzročno-posledičnih povezav (npr. med literarnim obdobjem in družbenim dogajanjem ali med ustavo in pravicami posameznika).

3) Uporaba znanja v novih situacijah: prenos teoretičnih spoznanj na neznana besedila, analizo avtentičnih primerov (npr. medijskih novic) ali reševanje novih problemov.

4) Kritična analiza in argumentacija: oblikovanje samostojne teze, logično izpeljana argumentacija, podprta z dokazi in citati, ter presoja raznolikih stališč.

5) Samostojnost in delovne navade: sposobnost samostojnega načrtovanja, uporabe virov, izvajanja popravkov na podlagi povratne informacije ter poglabljanja obravnavane snovi.

6) Kakovost izvedbe in komunikacija: strukturna urejenost pisnih izdelkov ter tekoče, suvereno in knjižno ustrezno javno nastopanje pred sošolci.

2. Določanje ravni znanja (Kriterijski opisniki) Ravni znanja se ne določajo s seštevanjem točk, temveč s kvalitativnim opisom kognitivne ravni, ki jo dijak samostojno dosega.

Odlično znanje (Ocena 9 in 10) – Kognitivna raven:
Ustvarjanje in vrednotenje: dijak deluje popolnoma samostojno, suvereno in z visoko stopnjo natančnosti. Opazni dosežki: samostojno vrednoti in primerja zahtevna besedila/pojme, oblikuje izvirna in trdno argumentirana stališča, samostojno odpravlja jezikovne pomanjkljivosti ter poglablja obravnavano snov nad osnovni obseg.

Zelo dobro znanje (Ocena 8) – Kognitivna raven: dijak samostojno razčlenjuje snov, vendar občasno izkaže manjša odstopanja pri celostni sintetični argumentaciji ali pravopisni natančnosti. Opazni dosežki: uspešno analizira strukturo besedila ali družbenega pojava, loči bistveno od nebistvenega in primerja različne vidike, pri čemer so napake redke in niso sistemske.

Dobro znanje (Ocena 7) – Kognitivna raven: dijak razume osnovne koncepte ter jih zna pravilno uporabiti v znanih, strukturiranih okoliščinah; pri kompleksnejših nalogah izkazuje občasno površnost. Opazni dosežki: pravilno rešuje tipične gramatikalne ali konceptualne naloge, vendar pri samostojnem pisanju ali govoru še potrebuje občasno usmerjanje za doseganje večje natančnosti in globine.

Zadostno znanje (Ocena 6) – Kognitivna raven: dijak dosega minimalne standarde ob uporabi strukturiranih predlog ali vodilnih vprašanj. Opazni dosežki: prepozna, definira in obnovi temeljne pojme, pravila in vsebine, vendar znanja ne zmore samostojno prenesti na povsem nov primer ali ga podrobneje argumentirati.

Nezadostno znanje (Ocena 5) – Kognitivna raven: dijak ne dosega minimalnih standardov niti ob neposredni pomoči in usmerjanju učitelja. Opazni dosežki: prisotne so večje sistemske vrzeli pri razumevanju in rabi temeljnih pojmov ter nesposobnost prepoznavanja osnovnih vsebin.

Globoko nezadostno znanje (Ocena 4) – Kognitivna raven: dijak kaže tako globoke vrzeli v znanju in jeziku, da je njegovo pisno ali ustno sporočanje nerazumljivo.

Ocena 3: Dijak odklanja preverjanje.

3. Združevanje ocen v zaključno oceno
Zaključna ocena ni matematično povprečje ocen v redovalnici, temveč celostna strokovna presoja dijakovega napredka. Če je dijak na začetku leta izkazoval jezikovne pomanjkljivosti ali manjšo natančnost, skozi formativno delo in popravo napak pa je dosegel visoko stopnjo samostojnosti in natančnosti, zaključna ocena odraža njegovo doseženo končno raven znanja. Poglobljenost obravnave snovi, samostojnost in napredek pri odpravljanju vrzeli imajo pri določanju ocene prednost pred golim štetjem ocen.

Pogoji za pozitivno zaključno oceno:
Ocene, pridobljene v drugem ocenjevalnem obdobju oziroma v zaključni fazi obravnave učnih enot, imajo prednost pred ocenami iz začetka šolskega leta. Če je dijak začetne pravopisne ali konceptualne pomanjkljivosti skozi formativno delo in popravo napak uspešno odpravil ter ob koncu izkazal stabilno znanje, zaključna ocena odraža njegovo dejansko doseženo končno raven. Upoštevata se dijakova samostojnost pri delu, odzivanje na povratno informacijo, doslednost pri delu z napakami ter prispevek k sodelovalnemu učenju v razredu. Jezik in pisno izražanje: Pogoj: na pisnih preizkusih znanja iz skladnje doseže vsaj 50 % opredeljenih točk. Književnost in državljanska vzgoja Pogoj: prepozna in obnovi osrednje vsebine, tematske vidike ter glavne akterje predpisanih obveznih domačih branj in učnih enot (srednji vek, renesansa, barok in razsvetljenstvo, romantika, realizem). Pogoj: izvede ustni nastop ali odgovori na ustna vprašanja v knjižnem jeziku, pri čemer je sporočilo razumljivo in tekoče.

Uvedeni učbeniki, delovni zvezki, berila, knjige in drugo učno gradivo, ki dijaka spremlja na svoji učni poti:
Skladnja, Didaktične alternative (učbenika), Branja 1 in Branja 2 (antologiji), miselni vzorci, knjige (leposlovje) iz knjižnic.